

ETLA

Perhevapaiden epäsuorat kustannukset yrityksille

Mika Maliranta (Etila)

Perhevapaiden kustannukset
-seminaari, Helsinki, 7.5.2007

Esityksen rakenne

ETLA

- Taustaa
- Kannattavuus ja perhevapaan käyttö
 - Teoriaa
 - Empiirisiä tuloksia
- Perhevapaan käyttö ja työntekijöiden liikkuvuus
 - Teoriaa
 - Empiirisen tutkimusasetelman kuvailua

Tarkastelun motivointi

- Perhevapaiden suorat kustannukset suhteellisen pienet yrityksille
- Epäsuorat kustannukset mahdollisesti paljon merkittävämmät
 - osa inhimillisen pääoman menetyksestä
 - muut epäsuorat kustannukset

Kannattavuus ja kustannukset

- Työntekijän kannattavuus yritykselle (käyttökate/työpanos) =
 - + työntekijän tuottavuus (arvonlisäys/työpanos)
 - palkansaajakorvaukset ((palkka+sotu)/työpanos)
- Arvonlisäys = tuotanto (liikevaihto) – välipanokset (materiaalit ja palvelut)
- Käyttökate = arvonlisäys - palkansaajakorvaukset

Kannattavuus ja kustannukset

- Palkansaajasta aiheutuvat kustannukset ↑
yrityksen kannattavuus ↓
- Kannattavuutta tutkimalla voidaan tutkia suorien
ja epäsuorien kustannusten yhteismäärää
- Perhevapaiden epäsuorat kustannukset
(käyttökatteen alentuminen) yritykselle
 - Osa inhimillisen pääoman menetyksestä (riippuu
palkanmuodostuksen joustavuudesta)
 - Työn uudelleenorganisointi, rekrytoinnit, sijaisen
kouluttaminen
 - Teknologiaavalinnat ja pääomakanta

Kannattavuus ja perhevapaaan kustannukset

- Suoraviivainen analyysi
 - Mikä on vanhempainvapaan käytön ja yrityksen kannattavuuden (käyttökate / työntekijä) välinen yhteys?
 - Tutkitaan yksinkertaisella tilastollisella mallilla, jossa otetaan huomioon myös muita kannattavuuden tekijöitä
 - Näyttöä epäsuorista kustannuksista
 - Työnantajalle korvatut päivät eivät ole rasite
 - Palkansaajalle korvatut päivät on rasite naisvaltaisilla aloilla
 - Tarkempi mekanismi?

ETLA

Perhevapaat ja työntekijöiden vaihtuvuus/liikkuvuus

ETLA

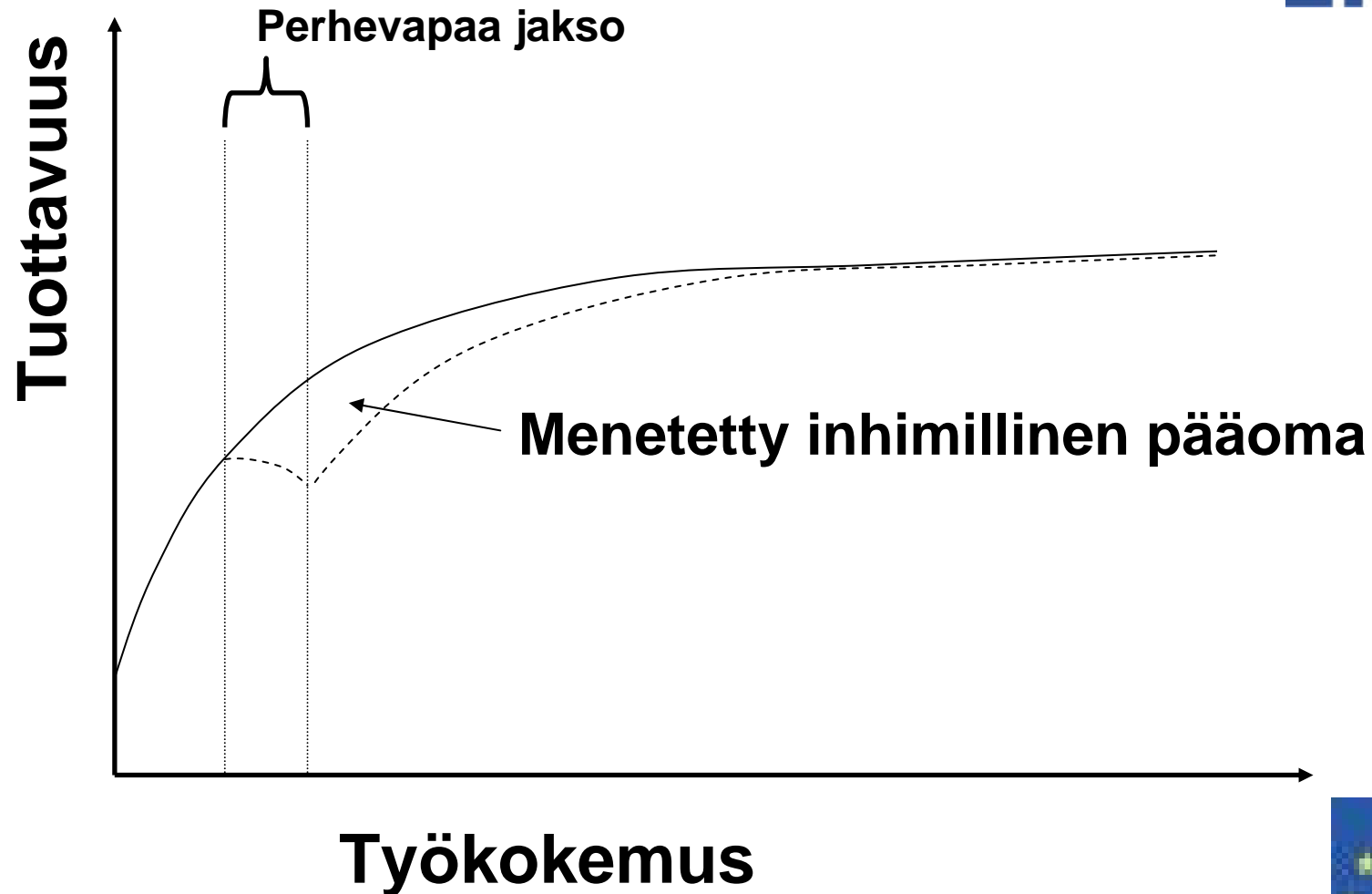
Heikentääkö työntekijöiden
vaihtuvuus/liikkuvuus
tuottavuutta/kannattavuutta?

Kyllä

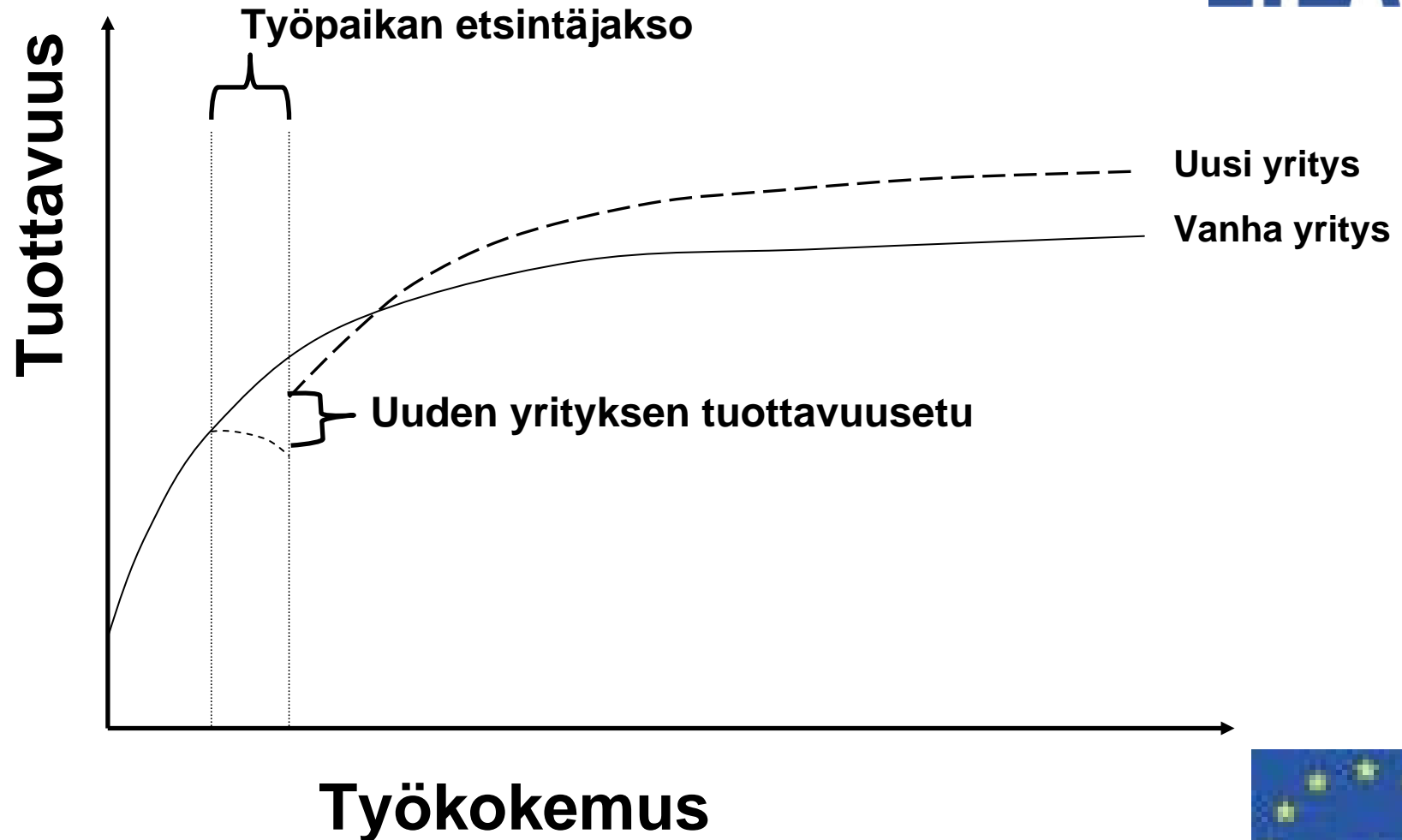
ja ei

Liikkuvuus on haitallista

ETLA

Liikkuvuus on hyödyllistä

Työntekijöiden vaihtuvuus

- Työntekijöiden vaihtuvuus/liikkuvuus
 - Lisää kustannuksia? Rekrytointi, työhön oppiminen jne.
 - Vähentää kustannuksia? Organisaation modernisointi, ylipalkattujen poistuminen ..
 - Parantaa toimialan tuottavuutta “tuottavuutta vahvistavan rakennemuutoksen” ansiosta
 - Jopa puolet toimialojen tuottavuuden kasvusta!
(Maliranta 2005)
- Perhevapaista aiheutuvan liikkuvuuden rooli?

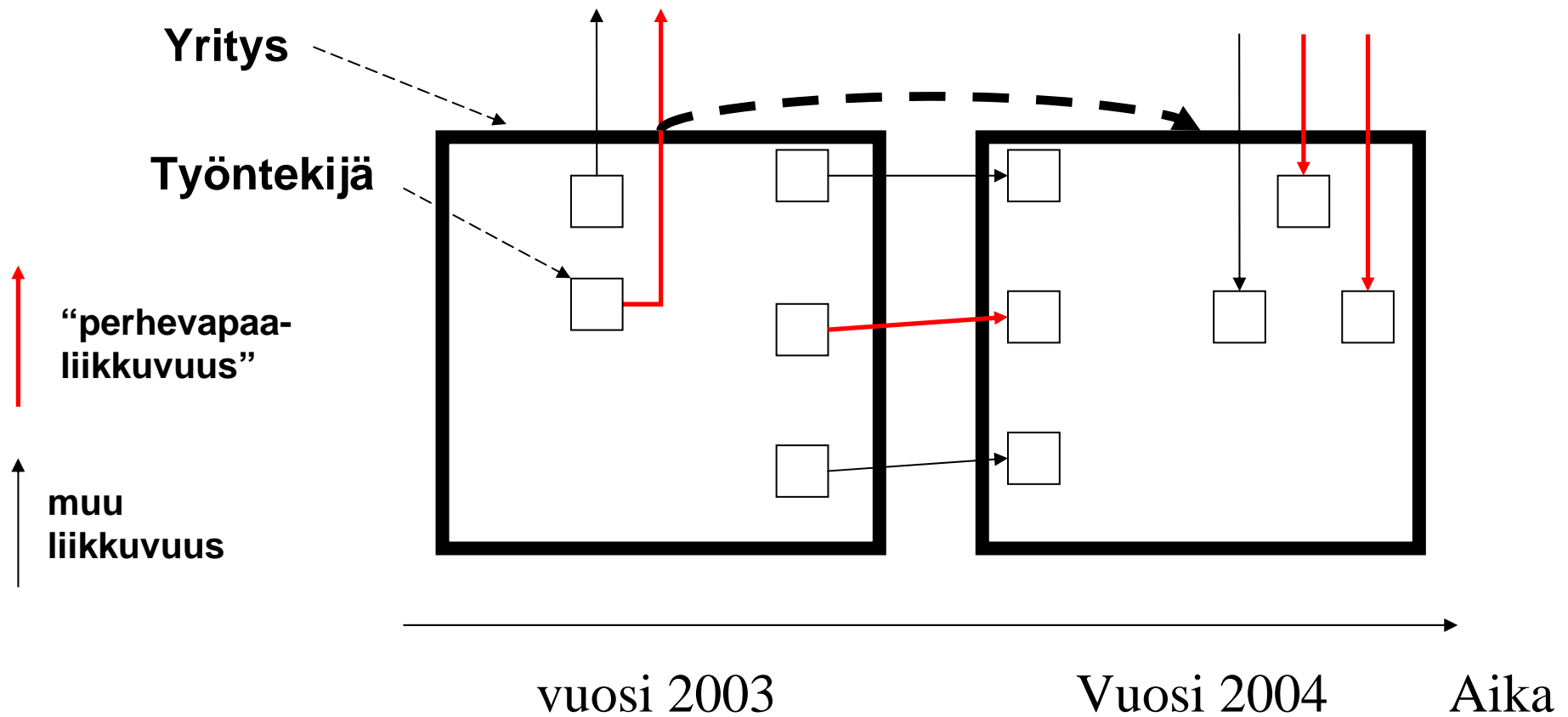

Lähestymistavan illustrointi

Kannattavuus vuonna 2003

Kannattavuus vuonna 2004

Vaihtuvuuden kannattavuusvaikutus

- Kannattavuuden muutoksen tilastollinen mallintaminen (ks. Ilmakunnas-Maliranta 2007)
- Data
 - yhdistetyt työntekijä-työnantaja-aineistot
 - yrityssektori (teollisuus ja palvelut)
 - Vähintään 10 henkeä työllistävät yritykset
 - Periodit 1995-96, ..., 2003-2004 (yhdeksän periodia)
- Tuottavuus- ja palkkavaikutuksen erotus
- Erottelu
 - Lähdön ja tulemisen/paluun välillä (entry vs exit)
 - Perhevapaisiin liittyvä liikkuvuus vs. muu liikkuvuus
 - “Pitkät” vs. “lyhyet” perhevapaajaksot

Johtopäätökset

ETLA

- Perhevapaan käytöstä yritykselle aiheutuvat suorat kustannukset suhteellisen vähäiset
- Epäsuorat kustannukset mahdollisesti merkittävämpiä
- Ensimmäiset empiiriset arviot antavat jonkin verran tukea käsitykselle
- Jatkossa olisi syytä tutkia suoraan perhevapaista aiheutuvan liikkuvuuden kannattavuusvaikutuksia.